

Lect. Dr. Arh. Vlad EFTENIE

Aplicarea metodei de investigare în planul imaginii orașului, prin utilizarea observării fotografice

În prima etapă a studiului care își află acum o fericită continuare, am realizat o incursiune în fascinanta lume a premiselor teroretice de analiză în planul imaginii orașului, ca instrument de lucru metodic în cadrul procesului de concepție-proiectare. Ceea ce interesează studiul de față este modul în care ideile profesioniștilor, axate pe o viziune obiectivă, informată și structurată, își pot regăsi reflectarea la nivelul utilizării cotidiene, dizolvându-și esența în trăirile zilnice ale oamenilor, prin asimilare naturală (în cazul fericit).

Pornind de la filosofia percepției, care consideră Realitatea ca fiind alcătuită dintr-o infinitate de planuri (E. Kant), știind că orașul se poate „scrie” și descompune ca un Text (D. Payot, J. Derrida), cunoscând faptul ca locuitorii sunt aceia care produc la rândul lor Cadrul cotidian (M. de Certeau), prin lectură - utilizare, orașul necesită Cronica (C. Mihali), Imaginea devine acel instrument capabil de a „scrie cu Lumină” (N. Niepce), dotat cu capacitatea de a pătrunde realitatea constituită din planuri multiple într-un sistem în care fiecare devine Oglinda celuilalt (S. Sontag) (*1).

Realitatea oferă „materia primă” a acțiunii de investigare în planul imaginii, implicarea criteriilor urmărite prin evaluare având ca scop decelarea planurilor multiple ale cadrului cotidian.

Evaluarea poate furniza acele informații care, prin sintetizare la nivelul diagnosticului – ca „zonă” de referință a înțelegerii aprofundate a cadrului care constituie subiectul de studiu, sunt în măsură să contureze premisele de acțiune în ceea ce privește reabilitarea spațiului urban cu vocație publică. Așa cum arătăm, condiționările impuse de elaborarea unui diagnostic în ceea ce privește funcționalitatea spațiului public al orașului evidențiază factorii care trebuie urmăriți în cadrul demersului de observare / investigare/evaluare. Acesta necesită considerarea, prin relaționare, a caracteristicilor cadrului construit arhitectural-urbanistic și peisager și a dinamicii acestora, a practicilor sociale ale spațiului – evidențiate la nivelul activităților, interacțiunilor cotidiene și proceselor de apropiere a spațiului, precum și elementelor care descriu ambianța urbană, sintetizate la nivelul imaginii de ansamblu.

Reamintim aici faptul că elaborarea unui diagnostic cât mai complet necesită distingerea unei game complexe de informații, cu caracteristici diferite, complementare:

- caracteristici ale cadrului construit arhitectural-urbanistic și peisager: evidențiate prin analiza morfologiei urbane și peisagere, a datelor de gabarit, a principiilor de compoziție, a evoluției parcelarului și prin „lecturarea” spațiului prin intermediul caracteristicilor volumetrice, proporțiilor, câmpurilor vizuale, a reperelor și mijloacelor de adecvare a spațiului la utilizările curente, a materialelor și cromaticii, a elementelor de ambianță urbană, prin percepția locului și

How to apply the inquiry method at the level of town image by photographic observation

For the first stage of this study, which has been given a chance to be pursued now, I have carried out an inquiry into the amazing world of theoretical premises of town analysis at the image level as a methodical tool within the conception-design process. The current study focuses on the way in which professionals' ideas, based on objective, documented, as well as structured visions could be reflected at the level of daily use and thus melting away their essence in people's day-to-day emotions through natural assimilation (in the best-case scenario).

Starting from the philosophy of perception, which maintains that Reality is composed of an infinity of planes (I. Kant), being aware that a city can be „written” and decomposed as a Text (D. Payot, J. Derrida) and knowing that it is the dwellers that generate the daily environment (M. de Certeau) through reading – Use, a town needs its Chronicle (C. Mihali)andso, Image turns to be that tool able to ‘write in light’ (N. Niepce) and fathom the reality that consists of multiple planes grown into a system in which each plane becomes the mirror of the Other. (S. Sontag) (*1).

Reality provides the „raw material” of the inquiry at the level of image, while the criteria pursued through evaluation aim to highlight the multiple planes of the daily environment. Such an evaluation can offer those pieces of information which, through a synthesis leading to diagnosis – as reference „area” of an in-depth understanding of the urban environment under study –, are able to delineate some premises of action as to the rehabilitation of the urban space of public calling.

As I have suggested above, the conditions required by diagnosis as concerns the functionality of public space evince those factors that should be gone into during the observation / inquiry/evaluation approach. That implies that one should consider, through association, the features of the architectural-urban built and landscaped spaces as well as their dynamic, and also the social practices of space – highlighted at the level of daily activities and interactions and space appropriation processes, along with those elements that describe the urban ambience, all being synthesized at the level of the overall image. We would like to remind that a thorough elaboration of diagnosis needs differentiation among a broad array of information holding diverse, complementary characteristics:

- characteristics of the architectural-urban built and landscaped space: shown through the analysis of urban and landscape morphology, of size data, of compositional principles, of the evolution of parcelling and of the space „reading” through volumetric characteristics, proportions, visual fields, landmarks and means of space accommodation to daily use, of materials, chromatic, of urban ambience components, through the perception of space and the revealing of image and

relevarea imaginii și valorilor reprezentative, a aproprierii.

- informații relative la cadrul social: istoric, evoluția practicilor sociale ale spațiului ca rezultat al evoluției activităților economice, caracteristicilor demografice și a modului de viață, prin relevarea factorilor care definesc identitatea socială, contextul politic și economic, modalitățile de gestiune și delimitare a spațiilor private și publice ;
- funcționarea spațiului public și utilizări specifice: prin observarea practicilor de utilizare și a deturnărilor potențiale, a conflictelor, a deplasărilor în perimetrul studiat și în zonele adiacente, a activităților – comerciale, aferente practicilor de socializare, culturale, etc., a gestiunii patrimoniului public;
- informații care descriu mediul geografic, climatic și dotarea tehnică: date despre condițiile de climă și geologice, rețele tehnice, dimensionarea și ierarhizarea rețelei stradale, reperarea cantitativă și calitativă a mobilierului urban, a signalisticii și iluminatului public etc.

Am evidențiat astfel oportunitatea considerării practicii metodice a observării complexe prin intermediul investigării în planul imaginii spațiului arhitectural-urbanistic cu vocație comunitară. Opțiunea pentru utilizarea imaginii fotografice ca instrument de analiză în cadrul metodei de lucru, la nivelul elaborării unui diagnostic, este determinată de compatibilitatea raporturilor existente între domeniile arhitecturii / urbanismului și fotografiei. Abordarea structurată a investigării oferă specialistului accesul concomitent la studiul Spațiului, a Societății – cu posibilitatea de a focaliza până la nivelul individului, a Utilizării și Interacțiunii – specifice relației

representative values, and appropriation;

- information as to social environment: history, evolution of social practices of space as an outcome of economic activities, demographic characteristics and lifestyle by revealing those factors which define social identity, political and economic context, ways of management and demarcation of private and public spaces;
- functioning of public space and specific uses: by observation of usage practices and potential misappropriations, of conflicts, of movement within the perimeter under study and its adjacent areas, of activities – commercial, those pertaining to socializing, cultural practices, etc., of management of public heritage;
- information outlining the geographic, climatic, and technical facilities: data about climate and geological conditions, technological networks, dimensioning and hierarchy of street fabric, quantitative and qualitative tracking of urban furniture, signalectics and public lightening, etc.

Thus I have underlined the opportunity of considering the methodical practice of complex observation through the inquiry at the level of the image of architectural-urban space of community calling. My choice of the photographic image as an analysis tool in order to find the appropriate diagnosis is based on the compatibility between the fields of architecture / urbanism and photography. Through a structured inquiry the professional can simultaneously access both Space and Society and thus focus, down to the level of the human being, the Use and Interaction – specific to the systemic relationship of Time's two major dimensions – key factors of the evolution of society.

sit Str. Râmnicu-Sărat
Bd. Râmnicu-Vâlcea,
rond

Râmnicu-Sărat Str.
Râmnicu-Vâlcea Bd site,
round

foto / photo: Vlad Eftenie

sistemice a celor două dimensiuni majore și a Timpului, factor-cheie al evoluției societății.

I. Raportul arhitecturii/urbanismului cu investigarea fotografică

Acesta se conturează printr-o punte ce apropie simbolic domeniile arhitecturii și fotografiei – esențial a fi evidențiată și speculată, constituită prin împărtășirea aceluiași paradox determinant. Atât Arhitectura, cât și Fotografia, pendulează prin considerarea lor concomitentă atât ca Știință, cât și ca Artă. Dacă arhitectura și-a însușit din cele mai vechi timpuri capacitatea de a răspunde atât criteriilor obiectiv – concrete de evaluare (firmitas = soliditate etc.), cât și celor subiectiv – abstracte (venustas = frumos etc.), fotografia își află sensul prin mijlocirea reprezentării și exprimării formei. Relativ la imagine, Marius de Zayas fixează poziția observatorului prin prisma rolului pe care acesta și-l asumă în definirea cadrului obiectiv / subiectiv al fotografiei, afirmând că „diferența dintre fotografia propriu-zisă și fotografia artistică este aceea conform căreia, în primul caz, observatorul încearcă apropierea obiectivă de subiect, în timp ce în al doilea caz el utilizează obiectivitatea acestuia pentru a exprima acele idei care nasc emoția. Prima instanță reprezintă un proces de fixare, în timp ce a doua este o cale care naște semnificația, expresia; consecvent, prima încearcă o reprezentare a ceea ce este exterior, în timp ce a doua reprezintă ceva ce este interior; prima deschide un discurs impersonal, în timp ce a doua este o reprezentare personală sistematică (...). Scopul lor este unic – cunoașterea”(*2).

Faptul că imaginea fotografică are un rol esențial (fapt atestat în sute de ani de practică profesională) în înțelegerea fenomenului arhitectural vine să sublinieze asocierea naturală a celor două domenii. Prin caracteristicile sale intrinseci, așa cum sunt enumerate de Dinu T. Constantinescu (*3) – autenticitatea reproducerii, accesibilitatea și valoarea documentară, fotografia devine un instrument flexibil, capabil să se plieze pe o gamă foarte diversă de cerințe tematice, având un rol bine determinat în eficientizarea activității de investigare aferentă metodei de observare.

Prin prisma cercetării efectuate asupra acestui subiect, putem afirma că fotografia ca instrument al specialistului arhitect-urbanist este un domeniu explorat și exploatat în practica profesională îndeosebi prin prisma unei viziuni realiste, fotografia de arhitectură ca mijloc de documentare prin observare directă rămânând fixată într-un registru tehnic cu valențe pur obiective, cu aplicații la nivel de relevu formal și având, în general, o finalitate statistică. Această realitate se exprimă astfel în ciuda faptului că, începând cu ultimele două decenii, domeniul fotografiei a înregistrat o reconsiderare, „delimitându-se prin dedicarea asumată ca martor al evoluției umanității”, după cum observă Denise Miller (*4). Latura documentară a fotografiei este astfel privită prin prisma adaptării și reconsiderării permanente a realității, determinate prin evoluție – regăsind aici un fapt deja enunțat ca necesar în definirea gestului profesional. Robert Frank (*5) tranșează sintetic această chestiune când afirmă că „fotografia trebuie să conțină un singur lucru: expresia fidelă și actuală a umanității – acesta este realismul. Realismul nu este însă suficient – trebuie să existe și viziune – doar împreună putând defini un demers eficient. În definirea acestuia, dificultatea constă în a evidenția momentul în care realitatea fizică încetează și din care

I. The relationship between architecture/urbanism and photographic inquiry

This relationship takes shape as a bridge that symbolically draws near the fields of architecture and photography, which is important to be highlighted, speculated and formed because they share a decisive paradox. Both Architecture and Photography vacillate between the spheres of Science and Art. If architecture from time immemorial has assumed the role of answering both the objective-hand-on evaluation criteria (firmitas etc.) and the those subjective-abstract (venustas etc.), photography, in its turn reaches its meaning through the medium of representation and expression of form. As concerns the image, Marius de Zayas has determined the position of the observer through the role this assumes in defining the objective/subjective framework of photography, as follows: „The difference between Photography and Artistic Photography is that, in the former, man tries to get at that objectivity of Form which generates the different conceptions that man has of Form, while the second uses the objectivity of Form to express a preconceived idea in order to convey an emotion. The first is the fixing of an actual state of Form, the other is the representation of the objectivity of Form, subordinated to a system of representation. [...] In the first man tries to represent something that is outside of himself; in the second he tries to represent something that is in himself. The first is free and impersonal research, the second is a systematic and personal representation. [...] The aim of the first is pleasure; the aim of the second, knowledge.” (*2). The fact that the photographic image plays an essential role (which has been testified by tens of years of professional practice) in comprehending the architectural phenomenon comes to underline the natural association between the two fields. Through its intrinsic qualities, as they have been enumerated by Dinu T. Constantinescu (*3) – authentic reproduction, accessibility and value as a document, photography becomes a flexible tool able to follow a large and diverse array of thematic requirements, which makes it play a decisive role in making the inquiry activity, pertaining to the observation method, more effective.

Considering the research carried out on this topic, I can state that photography as a tool of the professional in architecture-urbanism is a field that has been explored and exploited in the professional practice in terms of a realistic vision in particular; architectural photography as a means of documentation through direct observation is fixed at a purely objective technical level, being applicable in formal surveys and having, in general, statistical finality. This reality is reflected in this way despite the fact that for the last two decades photography was reconsidered: „Over the past 20 years, great significance has been placed on the return of art, specifically photography, from formalism and theoretical self-reflexivity to reengagement with the world”, as Denise Miller noticed (*4). The documentary aspect of photography is looked upon according to a continual re-evaluation of reality, determined by evolution – tracing here a fact that has been already found necessary for the definition of the professional gesture. Robert Frank (*5) synthetically settles this issue once and for all when he states that „There is one thing the photograph must contain, the humanity of the moment. This kind of photography is realism. But realism is not enough – there has to be vision and the two together can make

Bucharest, reinvented places / 3rd District

„începe gândirea”. Această teză vine să sublinieze faptul că implicarea asumată a specialistului, atât în plan obiectiv, cât și subiectiv, este determinantă pentru validarea și eficientizarea mijloacelor de lucru utilizate în cadrul metodei de studiu.

Cuvintele lui Frank pot fi admirabil coroborate cu ideea poetică a lui Louis Kahn în ceea ce privește limitele procesului de concepție în arhitectură și urbanism.

Acestea sunt atinse în momentul în care „ordinea imaginată (n.r. de aceștia) este treptat înlocuită de ordinea naturală a lucrurilor”, amintind faptul că arhitectul pleda pentru afirmarea ordinii naturale a lucrurilor în formula „ceea ce spațiul vrea să fie” (*6). Kahn deschide problematica limitării demersului arhitectural privit dialectic prin prisma a ceea ce este măsurabil și nemăsurabil, natura fizică a lucrurilor fiind o entitate comensurabilă, în timp ce trăirile și aspirațiile oamenilor constituie un domeniu dificil de cuantificat.

Iată, așadar, cunoașterea obiectivă / ceea ce este măsurabil este necesar a fi extins, prin complementaritate, cu o înțelegere sensibilă a cadrului urban, în plan subiectiv / nemăsurabil, știut fiind faptul că fiecare persoană are o percepție proprie subiectivă a realității. Rezultatul vizual și vizibil al investigației transgresează imaginea cadrului concret printr-o adevărată „alchimie” ce oferă realității imediate întruchiparea într-o imagine nouă, încărcată fiind acum de sens și semnificație prin însăși complexitatea ingredientelor care o alcătuiesc, în plan sensibil.

Investigarea în planul imaginii, fotografia, conturează un instrument perfect adecvat în studiul domeniului arhitecturii / urbanismului. Din noua perspectivă asupra utilizării sale metodice în planurile complementare obiectiv și subiectiv, deopotrivă, se poate afla o cheie cu care se deschid noi zone de cunoaștere, obligatorii într-un proces de cercetare aprofundat, viabil.

Observarea prin participare activă, însoțită de declanșarea mecanismelor care implică adaptarea, comunicarea, distributivitatea, capacitatea de sinteză și rezonanța afectivă, constituie ceea ce am denumit prin conceptul de „imersiune în sit”. Condițiile de realizare ale observării evidențiază ipostazele observatorului, relative la subiectul studiat, acesta efectuând concomitent practica observării prin prisma unei priviri

a good photograph. It is difficult to describe this thin line where matter ends and mind begins”. This thesis underlines that the assumed implication of the professional, both objectively and subjectively is decisive when it comes to validate and make the work tools efficient in the framework of the study method. Frank’s assessment can be admirably corroborated with Louis Kahn’s poetical idea as concerns the limits of conception process in architecture and urbanism. Such limits are reached when the imagined order (by them, our italics) is gradually replaced by the natural order of things, reminding of the fact that the architect always insisted on the natural order of things in his famous dictum „what space wants to be” (*6). Kahn actually opened up the problematics of limiting the architectural approach dialectically considered through what is measurable and unmeasurable, the physical nature of things being a commensurable entity, while man’s experiences and aspirations belong to a hard to quantize domain.

So, objective knowledge/what is measurable should be extended, by way of complementariness, with a sensitive understanding of the urban environment, at the subjective / unmeasurable level, knowing that each individual perceives things in his/her own way. The visual and visible outcome of the inquiry transgresses the image of a concrete environment by a genuine „alchemy” that provides reality with an embodiment into a new image filled with meaning and significance due to the very complexity of the complex ingredients, at a sensitive level.

By being an inquiry at the image level, photography shapes a perfectly adequate tool for the study of architecture/urbanism. From the new perspective on its methodical use at the objective and subjective complementary levels, we can find the key to open new fields of knowledge, which is a must in an in-depth, workable research process.

Observation by active participation, associated with the triggering of those mechanisms involving adjustment, communication, distribution, synthesis capacity and emotional resonance, is what I have named as immersion into a site. The conditions of carrying out observation highlights several states of the observer as to the topic under study; thus, the observer simultaneously practices observation in terms of exterior

situl Vergului / Bd. Muncii,
zona verde reziduală din fața bisericii

Vergului / Muncii Bd, site
green residual area
in front of the church

foto / photo: Vlad Eftenie

exterioare, caracterizate prin obiectivitate, corelată cu o evoluție subiectiv-emoțională.

Deși condiția sa îi impune neutralitatea, orice modificare a caracteristicilor native ale subiectului observat alterând acuratețea informațiilor, prin participare, observatorul se poate adapta la mediul studiat, prin implicarea unei serii de competențe sociale și intelectuale. Practica observării necesită îndeplinirea concomitentă a unor condiții, după cum urmează:

- prezența neutră în cadrul de studiu;
- adaptarea la condițiile de evoluție ale subiectului;
- observarea subiectului și a derulării evenimentelor;
- înregistrarea elementelor observabile;
- sintetizarea informațiilor care vor constitui obiectul unei interpretări ulterioare, în funcție de obiectivele mediului de lucru căruia îi sunt destinate.

Problematika Timpului și a Concomitenței

(simultaneității) constituie noțiuni definitorii ale fotografiei care operează descompunerea planurilor realității prin fixarea secvențială a acestora. Orașul, ca și cadru complex, este caracterizat prin „simultaneitatea într-un loc a tuturor parcurșurilor relative care se pot produce în interiorul său” (Daniel Payot). Pentru Payot, această caracteristică pe care „nicio formă reperabilă nu poate să o manifeste ca atare în stabilitate, rămâne imposibil de prins” (*7). Stabilitatea este, însă, una din însușirile care caracterizează fotografia, ea operând fixarea aparenței vizibile a secvențelor pe care le decupează din planul real, simultaneitatea devenind o dimensiune accesibilă.

Imaginea filtrată prin experiență reunește atât caracteristici obiective, realiste, aferente instrumentului de lucru, cât și subiective, demersul fotografic implicând o viziune proprie observatorului. Interogând valoarea de adevăr a fotografiei, ca produs al unei viziuni subiective, un demers eficient necesită coroborarea cele două dimensiuni, cu scopul de a spori eficiența capacității de reprezentare a planurilor multiple ale realității. Susan Sontag afirmă faptul că „ imaginea fotografică descrie lumea prin părți mai mici ale acesteia, miniaturi ale realității”.

Subiectul poate fi descompus în părți componente și analizat ca atare, o reasamblare a întregului pornind de la părțile sale componente, în urma analizei și sintezei caracteristicilor părților putându-se construi o nouă imagine. Parcurgerea planului vizual are loc prin două mijloace – cadrare (în plan orizontal și vertical) și nuanțarea „profundității de câmp” (*depth of field*) care operează în adâncime, pe o a treia coordonată spațială. Descompunerea nu alterează însă conținutul părților, acestea descriind întregul, la o altă scară. „Nu de puține ori lucrurile mici, detaliile, înrăușesc într-atât imaginea de ansamblu a unei structuri, de orice natură ar fi ea, încât ele devin emblematice pentru ethosul întregului” (Dan Dediu, *8).

Actul fotografierii presupune o „apropriere a obiectului fotografiat, stabilind un raport de cunoaștere, deci de putere” (S. Sontag, *9), activitatea fotografică influențând modul de însușire a situațiilor parcurse. Mai mult, însă, afirmarea gestului fotografic presupune urmărirea unei „strategii” și „tactici” întemeiate pe criterii spațiale, în sensul acordat de M. de Certeau modului de parcurgere a cadrului cotidian, observatorul-fotograf aflându-se el însuși în poziția cetățeanului

viewing, caracterizată prin obiectivitate corelată cu o evoluție subiectiv-emoțională.

Although an observer should be neutral, since any change of the native characteristics of the subject under scrutiny does alter the accuracy of information, the observer, by his/her participation, can adjust to the environment under study through several social and intellectual competences. Observation practice demands that certain conditions be met simultaneously, as follows:

- neutral presence in the environment under study;
- adjustment to the evolution conditions of the subject;
- observation of subject and advancement of events;
- recording of observable elements;
- synthesis of information which is the object of later interpretations according to the objectives of work environment they are meant for.

The problematics of Time and Simultaneity are the defining notions of photography that operates decomposition of reality levels by fixing their sequence. As complex environment, the town is characterised by simultaneity in a places of all relative routes that may occur within (Daniel Payot). For Payot, this feature which no traceable form can manifest though stability is impossible to capture (*7). However, stability is one of the characteristics of photography which works to fix the visible appearance of the sequences it cuts out from the real plane, and thus simultaneity becomes an accessible dimension. An image filtered through experience joins both objective, realistic characteristics pertaining to the work tool, and subjective ones, since the photographic research involves the observer's own vision. By interrogating the truth value of photography as an outcome of subjective vision, an effective approach needs the corroboration of both dimensions with the goal of enhancing the representation capacity of reality's multiple layers. S. Sontag has stated that photographic image describes the world through its tiny parts, which are realities in miniature. The subject may be decomposed in several components and analysed as such; the reassembling of the whole starts from one of its components, and following the analysis and synthesis of parts a new image can be put together. Two means can be used to cover the visual plane – frames (the horizontal and vertical planes) and nuancing of the depth of field, which operates in depth along the third spatial coordinate. Decomposition does not alter the content of parts, since they describe the content to a different scale. „Quite often the small things, the details, have such an influence on the overall image of a structure, no matter its nature, that they become iconic for the ethos of the whole.” (Dan Dediu, *8). „Photographer, c'ests'approprier l'objet photographie. C'est entretenir avec le monde un certain rapport qui s'eprouve comme rapport de savoir, et donc de pouvoir.” (S. Sontag, *9), the activity itself influencing the way in which the situations have been appropriated. What is more, a photographic gesture means to pursue a „strategy” and „tactics” based on some spatial criteria in the sense that M. de Certeau understood the way in which the daily environment is covered, in which case the observer-photographer is in the position of the town dweller-as-consumer-of-space. Thus, strategy can be defined as a possibility of demarcation and isolation of the subject (*10); therefore, a strategic action sustains the „power” through the „command of space”, which brings about a victory of place

Bucharest, reinvented places / 3rd District

- „consumator” de spațiu. Strategia este definită astfel prin posibilitatea delimitării și izolării subiectului (*10), acționarea strategică afirmând așadar „puterea” prin „stăpânirea spațiului”, aceasta aducând cu sine: victoria locului asupra timpului, prin controlul imprevizibilului pe care timpul îl introduce, atenuând surpriza evenimentului, stăpânirea vizuală a locurilor – făcând posibilă o „practică panoptică” și capacitatea de a „citi” și cunoaște spațiul.

Prin intermediul metodei de investigare fotografică sunt aplicate, la nivelul observării, condiționările și criteriile impuse prin acțiunea de investigare a subiectului, coroborate cu elementele specifice ale viziunii fotografice. Structurarea unei metode fotografice pornește prin încercarea de a răspunde unui set de chestiuni, și anume: ce trebuie fotografiat, unde, când și în ce fel? Andreas Feininger trasează o linie exemplară de abordare a fotografiei: „Astăzi, fotografia este singurul mijloc practic pentru comunicare universală. Prin urmare, cu cât este mai general mesajul unei fotografii, cu atât ea va fi mai folositoare. Fotografia este un limbaj pictural, limbajul folosind numai dacă cineva are ceva de comunicat, ceva ce merită să fie spus, ceva de înțeles. (...) Cineva a spus despre fotografie că ea înseamnă « a vedea pentru totdeauna». Înainte de a face o fotografie, mă gândesc dacă subiectul fotografiat merită să fie păstrat pentru totdeauna.

Simbolurile fotografului sunt perspectiva, contrastul, claritatea, atmosfera. După cum un scriitor caută cuvântul cu cea mai mare forță descriptivă, și fotograful dispune de o varietate de simboluri dintre care poate alege pe cele care vor exprima cel mai bine o anumită idee” (*11).

Abordarea planificată a fotografiei necesită implicarea observatorului fotograf prin interesul față de subiect – ca factor motor al declanșării reacției (prin rezonanța emoțională), în fața subiectului, prin cunoașterea și înțelegerea sa – ca bază a opiniei personale, prin părere și concluzie, printr-o abordare a subiectului prin mijloace fotografice, bazată pe reacția în fața acestuia și prin alegerea momentului optim de înregistrare și prin execuția tehnică – ca mecanism al producerii fotografiei (A. Feininger).

Competențele sociale și intelectuale puse în evidență prin activitatea de observare (enumerată anterior) solicită observatorului, prin implicarea metodei fotografice,

over time by controlling the unpredictable induced by time, thus mellowing the surprise caused by the event, while the visual command of places makes the „panoptic practice” and the capacity „to read” and know space possible.

Through the photographic inquiry method, at the level of observation, the requirements and criteria imposed by subject inquiry are applied and corroborated with the specific elements of the photographic vision. The structuring of a photographic method starts from one’s attempt at answering a set of issues, as follows: what should be shot, where, when, and how? Andreas Feininger draws an exemplary line when he approaches photography and says that „Today photography is the only practical means of universal communication. The more general the message, the most useful the photograph will be. A photograph has a pictorial language, the language being useful only when someone has something to communicate, something worth saying or understanding .... Someone said that a photograph means „to see forever”. Before taking a picture, I always think whether the subject I’ve taken the picture of is worth preserving forever. A photograph’s symbols are perspective, contrast, clarity, atmosphere. As much as a writer is searching for the most powerful word, the photograph has several symbols from among which he can choose those who are going to express a certain idea to the full. (*11).

The planned approach of photography requires the implication of the photographer-observer through his/her interest into the subject – as a driving force able to trigger the reaction (by emotional resonance), through its knowledge and understanding of it – as a basis of his/her personal opinion, through opinion and conclusion, by approaching the subject through photographic means, based on the reaction as to the subject, and by choosing the best moment of recording and by technical execution – as mechanism of producing the photograph (A. Feininger).

The social and intellectual competences highlighted through observation (enumerated above) demand that the observer, by appealing to the photographic method, should have some further qualities, as follows: a capacity to think in images, to narrate and interpret, to work with people, to assert his/her

situl Str. Nerva Traian / Bd. Unirii,
imagine existent

Nerva Traian Str. / Unirii Bd.
existing image

foto / photo: Vlad Eftenie

calități adiționale: capacitatea de a gândi în imagini, de a relata și interpreta, de a lucra cu oamenii, afirmarea imaginației, spiritul de observație, capacitatea de a experimenta.

Demersul fotografic poate fi însă liber de orice constrângere, într-o fază inițială, regulile de lucru fiind stabilite printr-o adaptare dinamică a metodei de observare. Observarea „la prima vedere” are un rol de acomodare, cunoașterea subiectului în profunzime și prin prisma evoluției sale în timp, fiind o condiție a efectuării unei observări eficiente. Trebuie subliniată importanța primului contact cu subiectul, necunoașterea sa fiind însă compensată prin declanșarea reacției emoționale prin comunicare (în sensul în care subiectul furnizează informații observatorului, „îi vorbește”), observatorul dobândind astfel un prim set de repere, pur subiective. Etapele ulterioare ale observării vor interconecta reperele personale ale observatorului cu cele exterioare lui, care țin de identitatea proprie a subiectului și vor încerca reperarea unei game cât mai extinse de caracteristici.

Coroborarea etapelor de lucru și concretizarea observării fotografice asumate în ceea ce am denumit prin *Portret urban* (*12), prefigurează conturarea unui produs vizual de sinteză care urmează a fi evaluat ulterior. John Szarkowski sintetizează calitățile unei imagini : „O imagine bună solicită atenția privitorului...se pot evoca sute de povești diferite despre aceeași imagine, fiecare putând fi adevărată; imaginile atrag asupra lor bogate speculații și superstiții și povești, fragmente din ceea ce noi înșine proiectăm asupra lucrurilor care ne trezesc interesul ”(*13).

II. Cum „funcționează” orașul București ?

Considerații asupra abordării observării planificate

Vedem din ce în ce mai des Bucureștiul în imagini. E un semn bun, înseamnă că începe să se arate, să fie privit, să fie căutat, cercetat. Trebuie însă să înțelegem ce vedem, ce aflăm, cum interpretăm și ce facem cu ceea ce știm. Codul e dificil, adesea indescifrabil, tentația de a rămâne într-o zonă superficială extrem de mare. Este ceea ce se vede. Deseori distanța sau zăpada aduc un compromis posibil: de departe se vede bine, convenabil, de sub zăpadă nu se mai văd griurile. De aproape ne e teamă de oraș, lucrurile se pot complica, vârtejul zilnic fiind greu de pătruns. Și totuși, se poate afla un oraș luminos și pozitiv, cu atât mai valoros cu cât îl poți lua de mână, de braț, îl poți îmbrățișa și merge împreună la plimbare ca doi prieteni vechi.

Apropierea de spațiul public bucureștean poate constitui o temă dificil de abordat. Înainte de toate, pentru că trebuie luptat cu idei preconcepționate sau cu experiențe în cea mai mare măsură negative. Pentru cineva din interior, Bucureștiul este un loc al paradoxurilor, cu o mână te poate mângâia blând și cu cealaltă îți poate trage covorul de sub picioare fără preaviz. Pentru un vizitator adoptat, locul induce comparații previzibile. Poate că „era mai bine acasă”. Cu siguranță, nicăieri nu e mai bine ca acasă, deși cei mai mulți recunosc o blazare și o lipsă de interes indusă de locul de acasă. Pentru un turist, experiența poate fi de asemenea deconcertantă mai ales când vine de la Paris via Viena și se îndreaptă spre Istanbul. Un loc care pare să aibă de toate și în același timp nu-i poți fixa un atribut anume, nu-i poți atașa o senzație anume, condamându-l la comparații inechitabile.

imagination, spirit of observation, and a capacity to experiment. The photographic research can be, initially, free of any constraints, the work rules being established by a dynamic adjustment of the observation method. Observation „at first sight” has a role of adjustment, of an in-depth knowledge of the subject and in terms of its evolution through time, which is a condition of efficient observation. One should emphasise the significance of the first eye-contact with the subject; however, in its absence, an emotional reaction is triggered through communication (which means that the subject provides information to the observer, „talks to him/her”), the observer thus acquiring the first set of purely subjective references. The later phases of observation will bridge the observer’s own references with those exterior to him, which are part of subject’s own identity, and will try to pinpoint a broader array of characteristics.

Corroboration of work phases and materialisation of photographic observation assumed in what I have labelled as *Urban Portrait* (*12), foreshadows a synthetic visual outcome to be evaluated later on. John Szarkowski synthesizes the qualities of an image as follows: „... what a good picture does is demand your attention... You try to bring as much of yourself to it as you can... Pictures attract to themselves wonderful rich bodies of speculation and superstition and fairy tale” (*13).

II. How does Bucharest ‘work’?

Some remarks on the approach of planned observation

More often than not we see a Bucharest in pictures. It is indeed something good! It means that the city has begun to reveal itself in order to be looked at and studied. However, we have to understand whatever we see and learn, and what we can do with what we know about it. The code is difficult, almost illegible at times, and we are tempted to hover on the surface of things. Very often distance and snow bring about a compromise: from afar things look good, quite convenient, since one cannot see the shades of grey hidden under snow. At a close range, however, we are afraid of the city; things can get complicated, the daily hubbub is almost impossible to capture. Yet one can discover a bright, positive city, all the more valuable as long as you can hold its hand, embrace and walk together with it as two old buddies.

The appropriation of Bucharest’s public space could be a difficult subject matter to handle. First and foremost because you have to challenge biased ideas or mostly negative experiences. From an insider’s point of view, Bucharest is the very place of paradoxes: with one hand it may caress you, while the other may pull the rug from under your feet without warning.

For an adopted fellow-visitor, the place may induce predictable comparisons. Perhaps one was better off „at home”. Certainly, there is no place like home, although many would tell you how boring and uninteresting that one could become. For a tourist, the experience can be equally disconcerting, all the more when he/she is travelling from Paris or Vienna and is heading to Istanbul. You can find everything in one place, yet you cannot attach a particular attribute or emotion to it, and thus condemn it to biased comparisons.

How should one approach Bucharest in order to discover and grasp it?

Bucharest, reinvented places / 3rd District

Cum ar trebui abordat orașul București pentru a-l descoperi și înțelege? Pe unde, în ce direcție și ce ar trebui făcut pentru a-l cunoaște? Este ceva de descoperit? Cum ar trebui privit pentru a avea acces în acea dimensiune din care orașul își poate revela și calitățile?

Putem explora Bucureștiul de dincolo de București, cu acele locuri în care se poate afla liniștea unui popas, înconjurați de ceea ce este reprezentativ pentru spiritul locului. Putem descoperi și altceva decât Casa Poporului, cea care exercită o atracție magnetică, dar care nu este cel mai reprezentativ sau mai blând loc din oraș. Putem revela relațiile invizibile dintre prezențe construite sau, din contră, absențe remarcabile, toate conturând un spirit urban cu o amprentă poetică unică. Putem privi cerul, asculta liniștea străduțelor cu nume de anotimpuri, capitale sau doctori, privirea avidă descoperind clădiri vechi care ne fac să imaginăm cum se locuia odată orașul. Ne putem minuna de faptul că indiferent de direcția spre care o iei, poți ieși la liman în doar câteva locuri, străzile purtându-te singure fără să mai ai nevoie de o direcție clară prestabilită. Putem înțelege cum se parcurge eficient orașul, cum se îmbină ceea ce constituie un bun obiectiv / măsurabil – reperele majore care definesc ținte de vizitat și atins – cu ceea ce devine personal, ca trăire subiectivă/nemăsurabilă a orașului.

București poate fi înainte de orice acel acasă. Aerul are o anumită aromă, locurile poartă cu discreție pașii trecuți, spațiul nu este abstract și necunoscut, ci poartă urmele devenirii, ale trecerii. Explorarea fotografică naște provocarea de a-l povesti astfel încât acesta să fie înțeles. Într-o lume a vitezei și a tracasărilor zilnice, ajungi foarte rar să poți privi cu mintea și vederea limpezi, curățate de orice prejudecată, dar încărcate cu dorința de a afla, de a vedea dincolo de ceea ce doar pare a fi. Aici intervine ochiul observatorului fotograf, avid și capabil să treacă de bariere.

Da, există „viață după București”. Da, orașul are și părțile lui bune pe care le poți înțelege mai bine împrietenindu-te cu el, acceptându-i limitele și cusururile, aflând cum funcționează, cine sunt oamenii care-l fac să fie, de unde vine și încotro se duce în popasul prin astăzi. Un astăzi încărcat cu atâtea incertitudini și contradicții încât locul devine chiar incitant pentru spiritul unui explorator, căci adevărați exploratori putem deveni în incursiunea noastră dincolo de ceea ce credem că

What path shall we take and what should we do to come to know Bucharest? Is there anything we should look for? How should we approach it in order to reach that point in which the city also reveals its qualities?

Can we actually explore Bucharest beyond Bucharest, namely, those places in which we may find a quiet stopover and be surrounded by something that encapsulates the genius of the place? We could discover something else than the House of the People, that mesmerizing building which is not by far the most representative or comforting place in town. We could reveal some invisible relationships between visible buildings and notable absences, all contributing a unique poetical landmark. We could look up at the sky, listen to the quietness of streets named after the seasons of the year, capitals or famous doctors; our inquisitive eye may find old buildings that awake our imagination about how people once lived in the city. We could wonder at the fact that no matter where you are walking, you can get through only in few places, because those streets will take you right there, with no pre-established direction whatsoever. Finally, we can sense the way in which the town can be walked and how good objective/measurable major landmarks that define the things to be visited and reached could be joined with your own personal, subjective/unmeasurable experience of the city.

Nevertheless, Bucharest can be first of all that place called home. The air has a certain flavour, the places discretely show those steps that once treaded them; space is neither an abstraction nor something unknown – it bears the traces of becoming, of passage. Photographic exploration will challenge you to tell its story in a manner in which the city can be understood. In a world of speed and daily nuisance, you rarely happen to see clearly with your mind and eyes, freed of any prejudice, yet filled with that desire to know and grasp everything that lies beyond appearances. This is where the greedy eye of the photographer, able to cross all borders, intervenes.

Yes, there is „life after Bucharest”. And, yes, there are good parts in the city that you can better understand if you befriend it and accept its limits and flaws, if you find out how it works, who the people that make it are, where it comes from and where it heads to while it moves through the day. This

blocuri-bară masive, retrase de la stradă, cu spațiu verde în față - imagine tipică pentru Sectorul 3 (zona Mall)

massive blocks, withdrawn from the street, with green space in front - typical image for 3rd District (Mall area)

foto / photo: Vlad Eftenie

știm. Putem asuma o privire care se adaptează și care încearcă să înțeleagă mersul lucrurilor. În felul acesta, se îndepărtează cel mai ușor un posibil război născut între ceea ce am putea aștepta și ceea ce putem privi de fapt în realitate. Anulând orice așteptare și lăsând orașul să vorbească, încercând să-i învățăm limba pentru a afla codul care-l deschide.

O primă observație poate fi general valabilă pentru o percepție pozitivă. Obişnuim să percepem orașul ca pe un loc neprietenos. Tot ceea ce este în afara casei, a locului personal poate fi cu siguranță nefamiliar. Pentru un explorator, pentru un observator, pentru un fotograf, orașul devine însă scena unui spectacol extraordinar, firesc, apropiat. Asumăm o privire care apropie necunoscutul și căruia îi putem afla o secundă din viață, cunoscându-l. O curiozitate nelimitată și încrederea în spiritul pozitiv al explorării ne pot ajuta să privim cu un ochi blând ceea ce este necunoscut, dar care poate dezvălui momente de viață inestimabile. Nu mai privim un „afară” și un „înăuntru”, orașul propune atunci concomitent ambele instanțe în sfere circumscrie, așternute dinaintea unei priviri curioase.

O a doua observație induce însuși modul în care orașul trebuie parcurs. Bucureștiul nu este alcătuit precum orașele clasice, transformările permanente și cursul istoriei nu i-au conferit acele spații majore de tip piață urbană, piațete sau altfel de promenade care să lase pietonul să facă un popas, să participe la viața cetății.

Bucureștiul, astăzi, are culoare de trecere predominant destinate mașinilor, pietonii fiind adesea defavorizați. Parcurile sunt principala oază de liniște și răgaz. La prima vedere, pare un oraș obositor și care nu îți permite să te oprești pentru că nu ai unde și, apoi, de ce te-ai opri acolo unde toți ceilalți merg? Acest fapt determină și conformează însuși comportamentul oamenilor care, fără locuri de popas destinate, ajung simple furnici mobile într-un furnicar aflat în permanentă mișcare, o adevărată transhumanță. Este indusă, așadar, o percepție dinamică, orașul se vede din mers atunci când îți poți ridica privirea din pământ, când poți abandona telefonul mobil în urechea căruia îți refugiezi drumurile său căștile i-podului în care fugi de acea forfotă minunată – dar care deseori se transformă într-un simplu bruiaj al propriilor gânduri. Nu cauți, așadar, loc de popas acolo unde acesta nu există, veți avea o dezamăgire. În schimb, lăsați-vă purtați de noianul de oameni și priviți totul cu deschidere și pregătiți pentru o altfel de parcurgere, una care poate culege „fructele” privirii active și care află insule înăuntru, prin trăirea emoționată a mișcării, pas cu pas. „Orașul începe cu pasul pietonilor”, ne spune Michel de Certeau.

Cineva poate afirma că Bucureștiul nu are un spirit anume, o caracteristică ușor de nominalizat. Tocmai caracterul mutabil, ubicuu, incert poate conferi el însuși o caracteristică, cu atât mai mult posibil de speculat prin explorare fotografică.

Necunoscutul, imprevizibilul, întâmplarea, probabilitatea, paradoxul devin aici ingrediente care trebuiesc întâmpinate, asimilate, speculate, acest mecanism întărind cu siguranță și hrănind cu consistență un spirit viu, avid de cunoaștere.

O altă observație aduce cu sine chiar încercarea de a explica un paradox specific bucureștean. Orașul nu își păstrează urmele, înlocuindu-se pe sine cu aproape fiecare nouă zi. Pe lângă mutilarea din epoca socialistă, prezentul aduce cu sine specia speculanților imobiliari care schimbă fața orașului într-un ritm amețitor. Orașul ajunge să-și piardă urma în

todayness filled with innumerable uncertainties and contradictions does become exciting for an exploring mind, because we can turn into true explorers during our journey beyond what we take for granted. We may assume that kind of look that adjusts itself and tries to understand how things work. This is how you can easily escape a possible war between what we might expect and what we can actually see in reality. You do it by cancelling any expectation and allowing the city to speak, trying to learn its language in order to find its access code.

The first remark could be generally true for a positive perception. We usually perceive the city as an unfriendly place. Certainly, whatever lies outside our home can be unfamiliar. However, for an explorer, for an observer, for a photographer, the city becomes the stage of an amazing, natural and warm performance. We assume that kind of look that makes the unknown familiar and allows us to know some bits and pieces of its life. A limitless curiosity and our belief in the positive spirit underlying any exploration can help us cast a lenient gaze to the unknown, a gaze that reveals though priceless moments of life. If we no longer look at its „outside” and „inside”, the city proposes both instances in circumscribed spheres, laid before a searching look.

The second remark induces the way in which the city should be walked. Unlike classical cities, Bucharest is a city in which constant changes and history itself did not provide it with those major spaces like urban squares, piazzas or other promenades that would allow the pedestrian a short respite or to participate into the city life. There are thousands of car lanes, but no spaces for pedestrians, who are thus disadvantaged. Parks are the main source of quietness and respite. At first glance, it seems to be a tiresome city which does not allow you to stop over because there is nowhere to do it, and, after all, why should you stop there where everybody is going? This fact determines and shapes people's behaviour since being left without places of respite they become a swarm of ants on the move, in a sort of process of transhumance. Thus a dynamic perception is induced and you come to see the city on the move when you can raise your eyes, when you get rid of your mobile phone stuck to your ear as a means of refuge or when you take off your headphones kept there just to run away from the amazing hustle and bustle – which more often than not simply jams of your thoughts. So, do not look for a place of respite there where it does not exist, you will be disappointed. Allow yourself to be carried away instead by the throng and be open to such a journey, because it is one that can reap the „fruit” of active contemplation and find islands in your soul through the emotional experience of moving step by step. „A town begins there where the pedestrian starts walking”, Michel de Certeau says. Some may say that Bucharest does not possess its own spirit, something you can put your finger on instantly. However, it is its mutable, ubiquitous, uncertain character that can become its characteristic, which is all the more possible to speculate through photographic exploration. The unknown, the unpredictable, the hazard, even probability and paradox turn into those ingredients that have to be saluted, assimilated, speculated, and for certain, this mechanism will consistently feed a vivid spirit craving for knowledge.

A further remark will bring us to the point of explaining a specific paradox of the city. The city does not preserve its

Bucharest, reinvented places / 3rd District

propriul praf. Rămân însă oamenii, acele prezențe discrete, dar atât de deschise a povesti orașul care „a fost”. Și atunci îți dai seama că Bucureștiul contrazice însuși proverbul „apa trece, pietrele rămân”, întrucât pietrele își pot schimba consistența de la zi la zi, în timp ce memoria rămâne singurul spațiu care cimentează cu adevărat ceea ce a fost, ce a devenit orașul. Și atunci te apropii de oameni conștient că orașul sălășluiește înlăuntru, conștientizezi că, apropiindu-te de oameni, te apropii de orașul care rămâne, care continuă prin oamenii care îl povestesc. Cu atât mai important se conturează rolul observatorului-fotograf, acela de a crea „conserve” de timp ale unui oraș care se petrece, care se transformă, care devine.

Modul în care este posibilă parcurgerea optimă a orașului deschide două alternative – aceea a traseului liniar și aceea a „buclei”. Acestea li se pot atașa pe parcurs și „buzunare”, accesate prin ocoluri necesare și care completează diverse trasee, fiind situate în apropierea unor puncte nodale de acces. „Bucla” este un element ce conferă identitate unui mod specific de a parcurge orașul București și pe care l-am experimentat atât personal, cât și alături de „voluntari”, pentru a valida metoda de explorare. Din punct de vedere al unui parcurs sistematic, tema „buclei” urbane induce o traversare epic-narativă a orașului. Presupune alegerea unui punct de start, al inițierii unor mecanisme de deschidere conștientă spre oraș, prin disponibilitatea spre o schimbare a stării emoționale inițiale. Presupune „încărcarea” cu oraș printr-o parcurgere dinamică presărată cu popasuri alese pentru a fixa și puncta momente, abordarea unor multiple straturi ale orașului prin parcurgerea unor zone cu caracteristici diferite, urmată de ajungerea la punctul inițial de plecare.

Suntem „îmbrăcați” acum cu orașul parcurs, cu momentele zilei petrecute, cu o nouă experiență ce ne poate spori cunoașterea. Implicarea și activarea unor calități aferente metodei observării (precum spiritul de observație, distributivitatea, capacitatea de adaptare, de a reacționa, de a comunica, de a controla și dirija starea emoțională, de a evalua corect și de a rezolva potențiale stări de conflict, intuiția, empatia) contribuie decisiv la ceea ce devine experiența explorării printr-o reală imersiune urbană. Mai mult, a fi unde trebuie, când trebuie, făcând ceea ce trebuie induce o adevărată etică a lui „a fi” printre ceilalți, în oraș.

traces, since it replaces itself almost every day. Besides the Stalinist maiming during socialism, the present comes with the species of real estate speculators that change the face of the city at a bewildering pace. The city has come to lose its track in its own dust. However, there are the people, those discrete participants eager to tell you about the city that „once was” and then you realise that Bucharest contradicts even the proverb „Water flows, rocks will stay”, because rocks can change their shapes and consistency day by day, while memory remains the only space that truly binds what the city once was and what it has become. And then you come closer to people, being aware that the city resides insides and goes on through the people who tell its story. The role of the observer-photographer becomes all the more important because he/she can create „time-capsules” of a city that is passing away, changing or becoming.

Two alternatives are offered as the best ways of walking the city: the linear route and the loop. However, the accessing of „bays” through necessary detours also completes various routes since such bays are situated close to some access nodes. The „loop” is something that confers a specific way of walking Bucharest, one that I experienced myself and together with „volunteers” in order to validate the exploration method. From the view point of a systematic approach, the urban ‘loop’ theme induces the narrative crossing of the city. It assumes a starting point, one of initiation into the mechanism of conscious opening to the city, which involves a disposition to possible emotional changes. Equally, it presupposes that you are ‘loaded’ with the city through a dynamic walk in which you may choose to stop over here and there to pinpoint some moments; it also means that you approach multiple layers of the city by covering zones holding diverse characteristics followed by the arrival at the initial starting point.

We are „clad” now with the city, with the moments of the day spent in this way, with a new experience that can enhance our knowledge. The implication and activation of some qualities associated with the observation method (a spirit of observation, distributiveness, capacity to adjust, to react, to communicate, to control and direct your emotional state, to correctly evaluate and solve potential states of conflict,

spațiu rezidual în Str. Schitului,
sit cu organizare laxă

residual space in Schitului Str, site with
a very deficient organisation

foto / photo: Vlad Eftenie

Astfel se arată un oraș până atunci necunoscut, aflat în fiecare secundă la îndemână, dar pe lângă care riscăm să trecem neatenteți, convinși că nu e nimic de aflat sau că ceea ce căutam se află în altă parte. Experiența la care observatorul este invitat să se deschidă îi poate arăta ca totul se afla deja acolo, la îndemână, necesitând o simplă privire încrezătoare. Privirea se luminează și mersul devine plimbare, auzul se curăță de bruiaje, ascultăm muzica orașului, întâlnirea cu acesta devine o cale spre o împrietenire senină și trainică. Aflăm un oraș viu, jucăuș, dinamic, neașteptat. Care merită să fie privit cu încredere, răbdare și bunăvoință. Așa cum fiecăruia dintre noi i-ar plăcea să fie privit de ceilalți. Ne învață să avem răbdare, să lăsăm să fie, să nu avem așteptări, să ne adaptăm spontan. Un antrenament de viață, de ce nu? foarte sănătos. Noi locuim orașul și acesta ne locuiește pe noi, orașul devine în cele din urmă o oglindă a noastră.

III. Observații asupra zonelor de studiu

Atunci când am primit lista cu obiective de fotografiat, mi-am dat seama că pe majoritatea nu le-am vizitat niciodată, sau am trecut în grabă altă dată fără să observ ceva anume. Traseul de aproape 60 km pe care l-am făcut în oraș, în două etape, a închis o mare „bucă” care m-a îmbogățit în plan personal, fiind pasionat să descopăr lucruri noi despre oraș.

Desigur, există disfuncții observate și valabile în general pentru toate zonele. În același timp, există un potențial imens de a le aduce la lumină printr-o simplă reconsiderare la nivelul utilizării cotidiene. O reintrare în circuitul firesc al drumurilor și popasurilor localnicilor, de zi cu zi, este o țintă ideală. Analiza poate stratifica desigur „atașamentul” funcțional și emoțional al utilizatorilor ocazionali sau locuitorilor cadrului cotidian.

Câteva întrebări sunt necesare: cum au ajuns să se degradeze aceste micro-locuri? O reabilitare le poate pune în lumină și refuncționaliza, le poate trezi la o viață nouă susținută sau ele vor cădea înapoi în uitare? La ce nivel apare disfuncția și cum trebuie abordată problematica gestionării spațiului public și a memoriei locului? Cum a sculptat timpul în tesutul orașului și cum evoluează acesta? Cine sunt oamenii cadrului cotidian, ce obișnuințe au ei, ce nevoi?

La o primă vedere, toate locurile sunt absolut asemănătoare, deși atât de diferite din punct de vedere morfologic. Uitarea și degradarea au același gust, probabil, oriunde. La o a doua vedere, fiecare loc poate dezvălui secrete extrem de utile pentru înțelegerea funcționării sale. Contradicții la tot pasul: vechi și nou se juxtapun fără ca unul să fie conștient de celălalt. Urme vechi, direcții de străzi și trotuare, locuri ale unor monumente pierdute, urme de aducere-aminte. Verdele crud aferent noilor mandate ale edililor coexistă cu amenajări empirice, nefuncționale, inutile sau incomplete, alături de locuri lăsate pur și simplu de izbeliște. Spațiul este fragmentat în lipsa unei viziuni de ansamblu. Sunt multe urme, te simți ca în fața unui sit arheologic în care nu știi de unde să începi. Noul pare indiferent la vechi, iar vechiul parcă nu găsește puterea să se facă simțit, la nivel de memorie, deși creează senzația predominantă: deși înnoite, spațiile par vechi. Unde sunt oamenii care știau ce s-a întâmplat aici, odată? Noul este avid să cucerească, dar este în același timp timid și necunoscător.

Limitele sunt puternice: axe carosabile, intersecții, trafic auto, parcări, garduri vii, împrejmuiri. O primă direcție de abordare

(intuition, empathy) decisively contribute to the experience of real urban immersion. Moreover, the fact that you are where you should be, when you should be, and do what you should do induces the true ethics of „to be” among the others, in the city. In this way the city, which has been almost unknown, is revealed; you have it there, but you have every chance of passing by carelessly, being convinced that there is nothing to find or that the thing you are searching for is somewhere else. The experience through which the observer is invited to open up may show him/her that he/she can find everything nearby and a trusting look is all it takes. Your eyes brighten up and the act of walking is no longer a chore, while the ears are spared the jammingsound and you can listen to the music of the city; this encounter turns into a secret, solid befriending. Thus we discover a vivid, playful, dynamic, unexpected city. It deserves to be looked at trustingly, patiently, amiably. As much as any of us would like to be looked upon. The city teaches us to be patient, to let it be, not to raise our hopes high, to adjust ourselves to it promptly. This is a training for life, a healthy one, indeed. We inhabit the city and the city inhabits us; in the end it becomes our mirror.

III. Remarks on the study zones

When I ran over the list of objectives to be photographed, I realised that I have never visited most of them or I just hurried by without noticing anything special. The almost 60 km route was covered in two stages and closed a large „loop” and enriched me immensely, because I have a passion for new things.

There are certainly dysfunctions to be noted, which are true for almost every zone. Meanwhile there is a vast potential of bringing them to the fore by simply rethinking the daily uses. Not to mention that to make them enter the natural route of locals’ daily stopovers could be an ideal goal. Obviously, the analysis can establish layers of functional and emotional „affection” of the occasional users or the inhabitants of the daily environment.

However, some questions are in place here: how come that these micro-places have decayed? Is it possible that a good rehabilitation could bring them to light, make them functional again, could wake them to a new, active life or will they lapse in forgetfulness again? On what level does dysfunctionality appear and how can one approach the management of public space and memory of the place? How did time carve the city fabric and how does it evolve? Who are the people of the daily environment, what habits and needs do they have?

At first sight, places are alike, although very different morphologically. Perhaps forgetfulness and decay taste the same everywhere. At a second sight, each place can disclose extremely useful secrets that are helpful to their understanding. Contradictions everywhere: the old and the new are juxtaposed but one is not aware of the other. Old traces, streets and pavements, places where once monuments stood, traces of remembrance. The raw green associated with mayors’ mandates coexist with empirical, non-functional, useless or incomplete landscaping and lie nearby simply disarrayed spaces. In the absence of an integrated vision, space is fragmented. The new seems insensitive to the old, and the old looks as if it cannot make itself felt, on the memory level, although it feels as if it were dominant: though renewed, spaces

poate fi negocierea și gestionarea acestor limite precum și prezența mașinilor, în vederea apropierei pașilor pietonilor și a fluidizării spațiale la nivelul percepției. Simți labirinturi și nu continuum-uri. Sigur, există riscul ca eu să păstrez o percepție cinematografică secvențială, vizitând loc după loc.

Zona care suferă cel mai mult este probabil capătul metroului Republica. Zonă periferică, nod intermodal, este definită de o sumă întregă de limite suprapuse, vechi și noi. Degradare și subzistență cotidiană creează un tablou imposibil de parcurs fluent, în plan emoțional, obositor chiar, trist. Direcțiile de acțiune ar putea lua în considerare eliminarea arbitrarului ca mijloc de intervenție și orientarea deciziilor de intervenție spre aducerea la lumină a identității fiecărui loc, prin reactivarea memoriei, dar și prin deschiderea de noi alternative, adecvate orașului contemporan. Nevoia de reper este probabil o problemă de profunzime.

Re-evaluarea limitelor, ierarhizarea elementelor componente, trierea acestora, simplificarea schemei morfo-sintactice a spațiului public, realizarea de scenarii funcționale, re-descoperirea amprentei memoriei locului și evidențierea acesteia, deschiderea de noi alternative de utilizare, orientarea spre o imagine cotermporană, reevaluarea locului vehiculelor în viața de zi cu zi, crearea de noi repere – pot fi direcții de acțiune la nivelul concepției proiectului de reabilitare a spațiului public.

NOTE:

1: Tema este dezvoltată în teza de doctorat cu titlul *Fotografia ca mijloc de investigare în planul imaginii urbane, instrument de operare în cadrul procesului de concepție-proiectare*, Vlad Eftenie, Ed. UAUIM, 2010

2: Cf. Marius de Zayas, citat de Alan Trachtenberg, în lucrarea *Classic Essays on Photography*, Leete's Island Book, Stony Creek, SUA, 1980, p. 130

3: Cf. Dinu Teodor Constantinescu, în lucrarea *Fotografia și Arhitectura*, Ed. Tehnică București, 1984, p. 6

4: Cf. Denise Miller, în lucrarea *Photography's multiple roles*, Columbia College, Chicago, 1998, p. 30

5: ibidem

6: Vladimir Nicula, în lucrarea *Intimitatea temporară a spațiului public*, sintetizează considerațiile lui Robert Twombly din prefața la Louis Kahn – Essential Text, ed. Robert Twombly, W. W. Norton & Company Inc., New York, NY, 2003, p.10

7: Cf. Ciprian Mihali, în lucrarea *Dublu tratat de urbanologie*, Ed. Idea Design & Print, Cluj 2009, p. 167

8: Cf. Dan Dedi, în articolul „Stilul neo-ikebana, criza (și priza) la public”, *Dilema veche*, nr. 295, p. 21

9: Cf. Susan Sontag, în lucrarea *Sur la Photographie*, Collection Choix-Essais, Christian Bourgois editeur, Paris, 2000, p. 188.*35: ibid. *15, p.16

10: Teoriile lui Michel de Certeau referitoare la cotidian sunt sintetizate de Ciprian Mihali în lucrarea *Inventarea spațiului* (Arhitecturi ale experienței cotidiene), Ed. Paideia, col. „Spații imaginate”, București, 2001, pp. 78-79

11: Cf. Andreas Feininger, în lucrarea *Fotograful Creator*, Ed. Meridiane, București, 1967, pp. 16-17

12: vezi nota 1

13: Jon Zsarkowski citat de Denise Miller în lucrarea *Photography's multiple roles*, Columbia College, Chicago, 1998, p. 53

seem old. Where are those people who would know what happened here once? The new is craving for victory, yet it is shy and ignorant at the same time.

The limits are strong: road axes, crossroads, car traffic, parking lots, hedges, enclosures. Negotiation and management of such limits and omnipresent cars could be the first way of approach with a view of befriending the pedestrians and creating spatial flow at the level of perception. It is this labyrinthine fabric that you grasp first, and not the flow. Certainly, I may have had a cinematographic perception based on a sequence frames after visiting one place after another.

The zone that seems to be suffering the most is the Republica subway terminal. As a peripheral, intermodal area, it is defined by a sum of old and new, which are overlaid. Decay and daily poverty makes a picture that is impossible to cover fluently and you end up by being emotionally exhausted, even sad. The actions to be taken should consider first the elimination of arbitrariness as means of intervention and the orientation towards the revealing of identity by making memory active again through new alternatives suitable for the contemporary city. A need for some hallmarks is probably something very deeply felt.

A re-evaluation of limits, the hierarchy of components, their sorting out, the simplification of morpho-syntactical scheme of public space, some functional scenarios, the rediscovery of the memory of place and its highlighting, the opening up of new alternatives of use, the choice of a contemporary image, the re-evaluation of the placevehicles in everyday life, the creation of new landmarks, they all can be ways of action at the level of the rehabilitation project of public space.

(english translation: Magda Teodorescu)

Notes:

*1: This theme has been the subject of my doctoral thesis, *Photography as a means of inquiry at the level of urban image and as an operation tool within the conception-design process*, Vlad Eftenie, Ed. UAUIM, 2010

*2: Cf. Marius de Zayas, quoted by Alan Trachtenberg, in *Classic Essays on Photography*, Leete's Island Book, Stony Creek, SUA, 1980, p. 130

*3: Cf. Dinu Teodor Constantinescu, in *Fotografia și Arhitectura*, Ed. Tehnică București, 1984, p. 6

*4: Cf. Denise Miller, in *Photography's multiple roles*, Columbia College, Chicago, 1998, p. 30

*5: ibidem.

*6: Vladimir Nicula, in his book, *Intimitatea temporară a spațiului public*, (*The temporary intimacy of public space*) synthesizes Robert Twombly's remarks in the preface to Louis Kahn – Essential Text, Ed. Robert Twombly, W. W. Norton & Company Inc., New York, NY, 2003, p.10

*7: Cf. Ciprian Mihali, in *Dublu tratat de urbanologie* (*Double treatise of urbanology*), Ed. Idea Design & Print, Cluj 2009, p. 167

*8: Cf. Dan Dedi, in the article „Stilul neo-ikebana, criza (și priza) la public” (*Ikebana style, the crisis (and catch) of the public*), *Dilema veche*, no. 295, p. 21

*9: Cf. Susan Sontag, in *Sur la Photographie* (*On photography*), Collection Choix-Essais,

Christian Bourgois editeur, Paris, 2000, p. 188*35: ibid. *15, p.16.

*10: Michel de Certeau's theories on the daily life are synthesized by Ciprian Mihali in *Inventarea spațiului* (*Inventing the space*)(Arhitecturi ale experienței cotidiene), Ed. Paideia, col. „Spații imaginate”, București, 2001, pp. 78-79

*11: Cf. Andreas Feininger, in *Fotograful Creator*, (*The creative photographer*) Ed. Meridiane, București, 1967, pp. 16-17

*12: see note 1.

*13: Jon Zsarkowski quoted by Denise Miller in *Photography's multiple roles*, Columbia College, Chicago, 1998, p. 53